

การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบวิจัยเชิงร่วมมือ ในการสร้างเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ โดยใช้โครงการด้วยการบริการสังคมเป็นฐาน ที่เน้นความเป็นพลโลกของผู้เรียน

Development of a Collaborative Research Based Learning Supervision Model (CRBL) to Enhance Learning Management Skill using the Project and Service Based Learning (PSBL) Emphasizing the Global Citizenship of the Learners

ณัฐวดี วังสินธ์¹

Nuttawadee Wangsin¹

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาและประเมินรูปแบบการนิเทศแบบวิจัยเชิงร่วมมือ CRBL ในการสร้างเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ Project and Service Based Learning ที่เน้นความเป็นพลโลกของผู้เรียน ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นครูในสังกัดสำนักงานงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำนวนทั้งสิ้น 118 คน ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) คู่มือการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ PSBL 2) คู่มือนิเทศการจัดการเรียนรู้ PSBL 3) แบบทดสอบก่อน - หลังการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ PSBL 4) แบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ PSBL 5) แบบประเมินผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบวิจัยเชิงร่วมมือ CRBL การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I)

จากผลการวิเคราะห์ผลการพัฒนาและประเมินรูปแบบการนิเทศแบบวิจัยเชิงร่วมมือ CRBL ในการสร้างเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ Project and Service Based Learning ที่เน้นความเป็นพลโลกของผู้เรียน พบว่า 1) รูปแบบการนิเทศแบบวิจัยเชิงร่วมมือ CRBL มีองค์ประกอบด้วย 5L5R มีค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I) เท่ากับ 0.93 2) มีผลการประเมินการใช้รูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.59$) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: โครงการเป็นฐาน บริการสังคมเป็นฐาน การนิเทศ การวิจัยเป็นฐาน การร่วมมือ พลโลก

¹ ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ ดร., กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผล สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดยโสธร โทร. 093-3277170 อีเมล: dr.nuttawadee@gmail.com

¹ Senior professional Supervisor Dr., In-service Group Monitoring and Evaluation, Yasothon Provincial Education office Tel. 093-3277170 Email: dr.nuttawadee@gmail.com

Abstract

This article aims to review a Collaborative Research Based Learning Supervision Model (CRBL) for designing the teacher professional development program for enhancing teachers' teachers' Project and Service Based Learning (PSBL) teaching skills emphasizing earners' global citizenship. The CRBL teacher professional development program was checked its Effectiveness Index (E.I.). The findings showed that: 1) Model consisted of 5L5R elements and E.I. of CRBL teacher professional development program was 0.93 that was qualified; 2) The teachers' overall satisfaction was very high level in overall and in each aspect.

Keywords: Project-based learning, service-based learning, supervision, research based learning, global citizen

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (2563) ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์เพื่อวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ สพฐ. จึงมีหน้าที่จัดการศึกษาให้มี “คุณภาพ” ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาคอนไทยในอนาคตให้มี “ความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ครอบคลุมด้าน และมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อุดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักชาติ ศาสนา และ เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษ และ ภาษาที่ 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู้การเป็นคนไทย ที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่นๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง”

การพัฒนาเยาวชนของประเทศให้เป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพ เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศในทุกด้าน ทั้งด้าน

เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครอง ซึ่งการที่จะบรรลุเป้าหมายเช่นนั้นได้ เยาวชนทุกคนจะต้องได้รับการศึกษา ซึ่งถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างและปลูกฝังให้เยาวชนของประเทศเติบโตเป็นพลเมืองที่ดี และเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ อันจะเป็นกำลังสำคัญต่อการพัฒนาประเทศไทยให้เจริญรุ่งเรืองอย่างสมดุลและยั่งยืนนอกจากนั้น ควรส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจต่อการร่วมเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (วงเดือน สุวรรณศิริ, 2562)

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่นำไปสู่ความยั่งยืนและการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และการเข้าสู่สังคมโลก (Global village) ที่มีความซับซ้อนมากขึ้น สภาพการเรียนรู้แบบเดิมอาจไม่ใช่แนวทางที่เหมาะสมเท่าที่ควร การเรียนรู้ควรเริ่มต้นที่ชุมชนเนื่องจากเป็นต้นกำเนิดของชีวิต และสังคมร่วมสมัย การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ (ประสาธน์ เถืองเฉลิม, 2558) นอกจากนั้นการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงต้องอาศัยความท้าทายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยที่มีครูในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีทักษะการออกแบบการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐาน (Project-based Learning: PBL) ทักษะในการเรียนรู้สร้างความรู้ใหม่จากการทำหน้าที่ครู และทักษะการแลกเปลี่ยน

เรียนรู้ใน PLC โดยเปลี่ยนจากการสอนไปสู่การเป็น Coach จากการถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้อำนวยความสะดวก สร้างความรู้ และจากการเรียนรู้แบบผิวเผินไปสู่การปฏิบัติจริง (วิจารณ์ พานิช, 2560) อนึ่งการเรียนรู้ โดยการบริการสังคม (Service-based Learning: SBL) เป็นยุทธศาสตร์การเรียนการสอนที่เชื่อมโยง ความรู้สู่การบริการสังคมอย่างมีคุณค่าและความหมาย เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้หลักการและทฤษฎีผ่าน กระบวนการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนและเชื่อมโยงสู่การปฏิบัติจริงนอกชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนรับผิดชอบต่อสังคมการเรียนรู้โดยการบริการสังคม จึงเป็นการบูรณาการทั้งความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียนจะปรับแนวคิด และปรับตัวที่จะดำรงชีพให้เหมาะสมกับบริบทของการดำเนินชีวิตผ่านการบริการสังคม (ประสาธน์ เหนือเฉลิม, 2558)

การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ Project and Service-based learning (PSBL) จึงเป็น กระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการพัฒนา คุณลักษณะของนักเรียนให้เป็นพลโลก โดยเฉพาะ ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง การใช้สิทธิเสรีภาพ บนพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อสังคม ตระหนัก ว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพกฎหมาย รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีจิตสำนึกการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อชุมชน และสิ่งแวดล้อม อย่างมีส่วนร่วม สร้างสรรค์ และมีคุณค่าเนื่องจากการจัดการเรียนรู้ด้วย กระบวนการ PSBL เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ แบบใหม่ที่ครูยังไม่คุ้นเคย จึงจำเป็นต้องอาศัย กระบวนการนิเทศการศึกษาเพื่อช่วยเหลือครูให้ เกิดความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการจัดการ เรียนรู้แบบ PSBL อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้ เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตาม เป้าหมายและการพัฒนาที่ยั่งยืน (มุกดา เลขะวิวัฒน์, 2563) รวมทั้งทำให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้สู่การ เป็นพลโลกอย่างแท้จริง ซึ่งการนิเทศ ติดตาม และ

ประเมินผลการจัดการศึกษา ต้องร่วมกันสนับสนุน ส่งเสริมอย่างมีส่วนร่วมระหว่างกระบวนการบริหาร กระบวนการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการนิเทศ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2562) เนื่องจากการนิเทศ เป็นกระบวนการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการ ศึกษาที่ครอบคลุมทั้งด้านการบริหารจัดการและ การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่สอดคล้องกับ บริบทของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมระหว่าง ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ที่เน้นการให้ความช่วยเหลือ แนะนำเพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่าง มีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) ซึ่งกระบวนการนิเทศแบบมีส่วนร่วม โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐาน จึงเป็นการนิเทศต่อ ครูหรือผู้รับการนิเทศโดยตรงไม่ต้องผ่านสื่อชนิด อื่น เป็นรูปแบบการนิเทศที่ใช้ในสถานศึกษาที่ปฏิบัติ การนิเทศภายในสถานศึกษาได้ผลดี มีผลอย่าง ต่อเนื่องพัฒนางาน พัฒนาตนให้ก้าวหน้าอย่าง สม่ำเสมอโดยกระบวนการนิเทศมีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การวางแผนการนิเทศ การให้ ความรู้ความเข้าใจในการทำงาน การลงมือปฏิบัติ งาน การสร้างเสริมกำลังใจ และการประเมินผล การปฏิบัติงาน (สำเร็จ ยุธชัย และคณะ, 2560) การนิเทศการศึกษาเป็นการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ชี้แนะ เพื่อแก้ไข ปรับปรุงพัฒนาการ จัดกิจกรรมการ เรียนรู้ของคุณให้มีประสิทธิภาพที่ส่งผลให้นักเรียน มีคุณภาพตามมาตรฐานของหลักสูตร และพัฒนา ผู้เรียนให้เป็นพลเมืองโลกที่ยั่งยืนต่อไป (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

ดังนั้น การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบ วิจัยเชิงร่วมมือ CRBL ในการสร้างเสริมทักษะ การจัดการเรียนรู้ Project and Service Based Learning ที่เน้นความเป็นพลโลกของผู้เรียน จึง มีความสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา เพื่อสร้างคุณภาพผู้เรียนให้เป็นพลเมืองโลกที่ดี สู้สังคมอนาคตที่ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบวิจัยเชิงร่วมมือ CRBL ในการสร้างเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ Project and Service Based Learning ที่เห็นความเป็นพลโลกของผู้เรียน

2. เพื่อประเมินรูปแบบการนิเทศแบบวิจัยเชิงร่วมมือ CRBL ในการสร้างเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ Project and Service Based Learning ที่เห็นความเป็นพลโลกของผู้เรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research methodology) ในรูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research) โดยที่แบบการวิจัยเป็นแบบยังไม่เข้าขั้นการทดลอง (Pre-experimental design) ในลักษณะแผนงานวิจัยแบบกลุ่มเดียวที่มีการทดสอบก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนา (One group pretest-posttest design) มีรายละเอียด ดังนี้

ผู้เข้าร่วมการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ ครูที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาและยกระดับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการ Project and Service base learning เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นพลเมืองโลก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำนวน 83 โรงเรียน ๆ ละ 2 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 166 คน สุ่มตัวอย่างแบบง่าย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ จำนวนทั้งสิ้น 118 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้กระบวนการวิจัยการดำเนินการพัฒนา 5S ขั้นตอน ดังนี้

1. การสำรวจปัญหา (Survey)

1.1 การสำรวจความต้องการจำเป็น (Need Assessment) เพื่อหาปัญหาอุปสรรคการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ PSBL โดยใช้แบบสำรวจความต้องการในการพัฒนาดตนเอง พบว่าครูทุกคนมีความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน PSBL จำนวนทั้งสิ้น 166 คน และปัญหาอุปสรรคที่พบ ได้แก่ ไม่มีทักษะในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ PSBL

1.2 นำข้อมูลความต้องการจำเป็นที่พบมา Focus Group ร่วมกับผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ทุกกลุ่มงานและศึกษานิเทศก์ทุกคน รวมจำนวน 30 คน เพื่อหาแนวทางและรูปแบบในการพัฒนา โดยดำเนินการตามโครงการพัฒนาและยกระดับการจัดการเรียนการสอน Project and Service Based Learning เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนให้เป็นพลเมืองโลก

2. การอบรมพัฒนา (Seminar)

ในขั้นนี้เป็นการจัดอบรมสัมมนาตามแนวทางการดำเนินงานโครงการพัฒนาและยกระดับการจัดการเรียนการสอน Project and Service Based Learning เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นพลเมืองโลก ให้กับครูที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 166 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การอบรมขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอน Project and Service Based Learning เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน ให้เป็นพลเมืองโลก โดยให้ครูทุกคนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ PSBL โดยแบ่งเป็น 9 กลุ่มสาระ ได้แก่ 1) สาระการเรียนรู้ภาษาไทย 2) สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 3) สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 4) สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 5) สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ 6) สาระการเรียนรู้การงานอาชีพ 7) สาระการเรียนรู้ศิลปะ

- 8) สารระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา และ
 - 9) สารระการเรียนรู้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
- ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ และรูปแบบการนิเทศโดยใช้ 5L5R

ระยะที่ 2 การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ PSBL นำแผนการจัดการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ โดยครูทุกคนนำแผนการจัดการเรียนรู้ PSBL ไปทดลองใช้กับนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นพลเมืองโลก เก็บรวบรวมผลการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำมาเสนอในขั้นตอนต่อไป ในระยะนี้ให้ครูผู้สอนจับคู่ทุกคนมีส่วนร่วมในการนิเทศการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ 5L5R

3. นำเสนอผลงาน (Symposium)

3.1 การนำเสนอผลงาน แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ PSBL โดยแบ่งเป็น 9 กลุ่มสาระ ได้แก่

- 1) สารระการเรียนรู้ภาษาไทย
- 2) สารระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
- 3) สารระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 4) สารระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- 5) สารระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
- 6) สารระการเรียนรู้การงานอาชีพ
- 7) สารระการเรียนรู้ศิลปะ
- 8) สารระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา และ
- 9) สารระการรู้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมีศึกษานิเทศก์ประจำกลุ่มเป็นผู้กำกับ นิเทศ ติดตามและประเมินผลการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม

3.2 คัดเลือกผลงาน Best Practice ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมสังคมนำเสนอเพื่อคัดเลือกครูที่มีผลงานยอดเยี่ยมเป็นตัวแทนในแต่ละกลุ่มนำเสนอและเป็นคณะวิทยากรในการอบรมพัฒนาครูแกนนำ PSBL ในขั้นตอนต่อไป ในขั้นตอนนี้รวบรวมข้อคิดเห็นของเหตุผลในการคัดเลือกเพื่อนำมาพัฒนาเกณฑ์ในการประเมิน และรูปแบบการนิเทศโดยใช้ 5L5R ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

4. การนิเทศติดตาม (Supervision)

การอบรมพัฒนาครูแกนนำผ่านระบบออนไลน์ (PSBL Online) เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และพัฒนาแผนการจัดการเรียนการสอน PSBL ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (Supervision Online) เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1 การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Learning) ผ่านระบบออนไลน์ 3 ชุดวิชา ประกอบด้วย PSBL 101-103 วิชาละ 5 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 15 ชั่วโมง

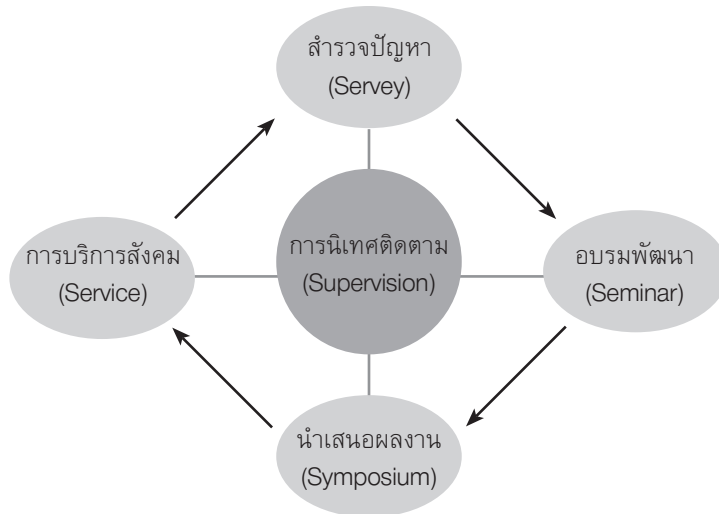
4.2 การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (Skill-Learning) ผ่านระบบออนไลน์ 7 ชุดวิชา โดยเลือกทำเพียง 1 ชุดวิชา PSBL 201-207 ชุดวิชาละ 15 ชั่วโมง

4.3 การนิเทศการจัดการเรียนการสอน (Supervision-Learning) ผ่านระบบออนไลน์ โดยความร่วมมือของครู ผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์ โดยการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ PSBL การดู VDO ประกอบการสอน และการสัมภาษณ์ครูผู้สอน

5. การบริการสังคม (Service)

การบริการสังคมเป็นการสร้างองค์ความรู้ PSBL โดยการนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการประเมินตามคู่มือการนิเทศการจัดการเรียนรู้ PSBL มารวบรวมนำเสนอผ่านเว็บไซต์ เพื่อแสดงผลงานและสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการ Project and Service Based Learning ขยายผลต่อไป

สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 5S ดังแสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบวิจัยเชิงร่วมมือ CRBL ในการสร้างเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ Project and Service Based Learning ที่เน้นความเป็นพลโลกของผู้เรียน มีรายละเอียดดังนี้

1. เครื่องมือที่เป็นนวัตกรรม

1.1 คู่มือการอบรมพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ PSBL ประกอบด้วย

1) ชุดอบรม PSBL 101 - 103 จำนวน 3 ชุดวิชา คือ PSBL-101 การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (PBL) / PSBL-102 การจัดการเรียนรู้โดยบริการสังคม (SBL) / PSBL-103 การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ (PSBL)

2) ชุดอบรม PSBL 201-207 ฝึกปฏิบัติ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ PSBL จำนวน 7 ชุดวิชา คือ PSBL201-IS วิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (IS) / PSBL202-THAI วิชาภาษาไทย / PSBL203-MATH วิชาคณิตศาสตร์ / PSBL204-SCIENCE วิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี / PSBL205-SOCIAL วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและ

วัฒนธรรม / PSBL206-ENGLISH วิชาภาษาอังกฤษ / PSBL207-OTHER วิชาการงานอาชีพ/ ศิลปะ/ สุขศึกษาและพลศึกษา

1.2 คู่มือนิเทศการจัดการเรียนรู้ PSBL

คู่มือนิเทศการจัดการเรียนรู้ PSBL โดยใช้รูปแบบการนิเทศแบบวิจัยเชิงร่วมมือ CRBL ในการสร้างเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ Project and Service Based Learning ที่เน้นความเป็นพลโลกของผู้เรียน โดยมีขั้นตอนเป็น 5L5R มีรายละเอียดดังนี้

5 L ได้แก่ 1) การเรียนรู้ในการตั้งคำถาม (Learning to Question) 2) การเรียนรู้ด้วยการแสวงหาความรู้ (Learning to Search) 3) การเรียนรู้ด้วยการสรุปองค์ความรู้ (Learning to Construct) 4) การเรียนรู้และมีทักษะในการสื่อสาร (Learning to Communicate) และ 5) การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม (Learning to Serve)

5 R ได้แก่ 1) การทบทวน (Reviewing) 2) การค้นคว้าข้อมูล (Researching) 3) การปฏิบัติตามเป้าหมาย (Rendering) 4) การสร้างขวัญและกำลังใจ (Reinforcing) และ 5) การสะท้อนผลในการสอน (Reflecting)

2. เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบทดสอบก่อน - หลังการอบรม
พัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ PSBL

แบบทดสอบก่อน - หลังเรียนการอบรม
พัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ PSBL ด้วยชุด
ฝึกอบรม จำนวน 3 ชุด คือ PSBL 101 - 103
เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก และ
เป็นแบบถูก - ผิด คะแนนเต็มวิชาละ 20 คะแนน
รวมทั้งสิ้น 60 คะแนน

2.2 แบบนิเทศการจัดการเรียนรู้ PSBL

แบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ PSBL
มี 2 ส่วน ได้แก่ แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
PSBL และแบบบันทึกการนิเทศการจัดการเรียนรู้
การโดยมีขั้นตอนเป็น 5L5R มีรายละเอียดดังนี้

1) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
PSBL เป็นแบบประเมินสำหรับประเมินแผนการ
จัดการเรียนรู้ที่บูรณาการ Project and Service
Based Learning เป็นแบบประเมินมาตราส่วน
ประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีองค์
ประกอบโดยใช้กระบวนการวิจัย 5 L จำนวน 25
ข้อ รวม 125 คะแนน ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ร่วมเรียนรู้ในการ
ตั้งคำถาม (Learning to Question: L1): เป็นขั้น
ตอนแรกของกระบวนการวิจัย คือ การตั้งคำถาม
(Problem) เป็นการฝึกให้ผู้เรียน ให้มีความคิด
สร้างสรรค์ เกิดการเรียนรู้ในการตั้งคำถาม (Learning
to Question) จำนวน 5 ข้อ

องค์ประกอบที่ 2 ร่วมเรียนรู้ด้วยการ
แสวงหาความรู้ (Learning to Search: L2): เป็น
ขั้นตอนที่ 2 ของการวิจัย คือ การตั้งสมมติฐาน
(Hypothesis Formulation) การสืบค้นความรู้และ
สารสนเทศ (Searching for Information) เป็นการ
ฝึกแสวงหาความรู้ ข้อมูล และสารสนเทศจากแหล่ง
เรียนรู้ต่างหลากหลาย เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต

หรือจากการฝึกปฏิบัติ ทดลอง เป็นต้น ซึ่งจะส่งเสริม
ให้เกิดการเรียนรู้ในการแสวงหาความรู้ (Learning
to Search) จำนวน 5 ข้อ

องค์ประกอบที่ 3 ร่วมเรียนรู้ด้วย
สร้างองค์ความรู้ (Learning to Construct: L3):
เป็นขั้นตอนที่ 3 ของการวิจัย คือ การเก็บรวบรวม
ข้อมูล (Data gathering) เป็นการสร้างองค์ความรู้
(Knowledge Formation) เป็นการฝึกให้ผู้เรียนนำ
ความรู้และสารสนเทศที่ได้จากการแสวงหาความรู้
มาถกแถลง อภิปราย เพื่อนำไปสู่การสรุปและสร้าง
องค์ความรู้ (Learning to Construct) จำนวน 5
ข้อ

องค์ประกอบที่ 4 ร่วมเรียนรู้
และพัฒนาทักษะในการสื่อสาร (Learning to
Communicate: L4): เป็นขั้นตอนที่ 4 ของการ
วิจัย คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการสื่อสาร (Data
analysis) การสื่อสารและนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ
(Effective Communication) เป็นการฝึกให้ผู้เรียน
นำความรู้ที่ได้มาสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะ
ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีทักษะในการ
สื่อสาร (Learning to Communicate) จำนวน
5 ข้อ

องค์ประกอบที่ 5 ร่วมเรียนรู้ด้วย
บริการสังคม (Learning to Serve: L5): เป็นขั้น
ตอนที่ 5 ของการวิจัย คือ การสรุปผล (Conclusion)
เพื่อการบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Public
Service) เป็นการนำความรู้สู่การปฏิบัติ ซึ่งผู้เรียน
จะต้องเชื่อมโยงความรู้ไปสู่การทำประโยชน์ให้กับ
สังคม และชุมชนรอบตัวตามวุฒิภาวะของผู้เรียน
และจะส่งผลให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะและบริการ
สังคม (Learning to Serve) จำนวน 5 ข้อ

แบบบันทึกการนิเทศการจัดการ
เรียนรู้ PSBL เป็นแบบประเมินการจัดการเรียนรู้
Project and Service Based Learning ที่เน้น
ความเป็นพลโลกของผู้เรียน แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

การประเมินการสังเกตการณ์การจัดการเรียนรู้ PSBL เป็นแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 30 ข้อ รวม 150 คะแนน และบันทึกการนิเทศการจัดการเรียนรู้ มีขั้นตอนโดยใช้กระบวนการวิจัย 5 R จำนวน 10 ข้อ มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 ร่วมทบทวน (Reviewing: R): เป็นขั้นที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน (Need Assessment) ทำการประชุมปรึกษาหารือเพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหา และความต้องการจำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศรวมทั้งร่วมวิเคราะห์หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กับการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีการบูรณาการสู่ PSBL สู่ 9 กลุ่มสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน 2 ข้อ

ขั้นที่ 2 ร่วมการค้นคว้าข้อมูล (Researching: R): เป็นขั้นที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกันออกแบบนวัตกรรม (Innovation Design) การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกันในการสร้างความรู้ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินงานว่าจะต้องอาศัย กระบวนการขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ Project and Service Based Learning เพื่อพัฒนาคุณลักษณะนักเรียนให้มีความเป็นพลเมืองโลก ทั้ง 5 ขั้นตอน 1) การเรียนรู้ในการตั้งคำถาม (Learning to Question) 2) การเรียนรู้ด้วยการแสวงหาความรู้ (Learning to Search) 3) การเรียนรู้ด้วยการสรุปองค์ความรู้ (Learning to Construct) 4) การเรียนรู้และมีทักษะในการสื่อสาร (Learning to Communicate) และ 5) การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม (Learning to Serve) จำนวน 2 ข้อ

ขั้นที่ 3 ร่วมการปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย (Rendering: R): เป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกันสร้างและพัฒนานวัตกรรม (Innovation Development) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ PSBL ให้มีประสิทธิภาพ ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ในขั้นนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงบทบาทจาก “ครูผู้สอน” เป็น “โค้ช” ให้คำแนะนำปรึกษา หรืออำนวยความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน ซึ่งในขั้นตอนนี้ผู้นิเทศทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะ (Coach) จากการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้และการสังเกตการสอน และการสัมภาษณ์ เพื่อกระตุ้นให้ครูคิดแก้ปัญหา สร้างความตระหนัก และร่วมเสนอแนวทางอย่างหลากหลาย ผู้นิเทศจึงต้องติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู และเสนอแนะเพื่อปรับปรุงปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอนให้เหมาะสมกับบริบทชุมชน และธรรมชาติของรายวิชา การชี้แนะการสอน จำนวน 2 ข้อ

ขั้นที่ 4 ร่วมในการสร้างขวัญและกำลังใจ (Reinforcing: R): เป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกันหาประสิทธิภาพนวัตกรรม (Implementary) ซึ่งเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้เห็นคุณภาพของแผนที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกันพัฒนาขึ้นเพื่อให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและบังเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานขั้นนี้อาจจะดำเนินการไปพร้อมๆ กันกับผู้รับการนิเทศกำลังปฏิบัติงานหรือการปฏิบัติงานได้เสร็จสิ้นลงไป แล้วก็ได้ เพื่อให้ครูผู้สอนเกิดความมั่นใจในการจัดการเรียนการสอน จำนวน 2 ข้อ

ขั้นที่ 5 ร่วมกันสะท้อนผลในการสอน (Reflecting: R): เป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกันประเมินผลและปรับปรุงนวัตกรรม (Summative Assessment) เพื่อสะท้อนคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ PSBL เพื่อปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ PSBL เป็นขั้นที่ผู้นิเทศทำการประเมินผล

การดำเนินการซึ่งผ่านไปแล้วว่าเป็นอย่างไร หลังจากประเมินผลการนิเทศหากพบว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างหนึ่งอย่างใด ที่ทำให้การดำเนินงานไม่ได้ผลก็สมควรจะต้องทำการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งการปรับปรุงแก้ไขอาจทำได้โดยการให้ความรู้ในสิ่งที่ทำใหม่อีกครั้งหนึ่งสำหรับกรณีที่ผลงานออกมายังไม่ถึงขั้นที่พอใจ หรือดำเนินการปรับปรุงการดำเนินงานทั้งหมดสำหรับกรณีการดำเนินงานเป็นไปไม่ได้ผลและ ถ้าหากการประเมินผลได้พบว่าประสบผลสำเร็จตามที่ได้ตั้งไว้หากจะดำเนินการ นิเทศต่อไปก็สามารทำไปได้เลยโดยไม่ต้องให้ความรู้ในเรื่องนั้นอีก ในขั้นนี้เป็นการนำเอาผลงานที่เป็น Best Practice เผยแพร่เพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ จำนวน 2 ข้อ

2.3 แบบประเมินผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศ CRBL การจัดการเรียนรู้ PSBL

เป็นแบบประเมินผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบวิจัยเชิงร่วมมือ CRBL ในการสร้างเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ Project and Service Based Learning ที่เน้นความเป็นพลโลกของผู้เรียน แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบประเมินการพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบวิจัยเชิงร่วมมือ CRBL ในการสร้างเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ Project and Service Based Learning ที่เน้นความเป็นพลโลกของผู้เรียน เป็นแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 85 ข้อ ตอนที่ 2 ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะการพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบวิจัยเชิงร่วมมือ CRBL ในการสร้างเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ Project and Service Based Learning ที่เน้นความเป็นพลโลกของผู้เรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบวิจัยเชิงร่วมมือ CRBL

ในการสร้างเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ Project and Service Based Learning ที่เน้นความเป็นพลโลกของผู้เรียน โดยมีรายละเอียดตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I) การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบวิจัยเชิงร่วมมือ CRBL ในการสร้างเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ Project and Service Based Learning ที่เน้นความเป็นพลโลกของผู้เรียน

2. การหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบวิจัยเชิงร่วมมือ CRBL ในการสร้างเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ Project and Service Based Learning ที่เน้นความเป็นพลโลกของผู้เรียน

ผลการวิจัย

ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบวิจัยเชิงร่วมมือ CRBL ในการสร้างเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ Project and Service Based Learning ที่เน้นความเป็นพลโลกของผู้เรียน มีรายละเอียดตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบวิจัยเชิงร่วมมือ CRBL ในการสร้างเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ Project and Service Based Learning ที่เน้นความเป็นพลโลกของผู้เรียน พบว่า ได้รูปแบบการนิเทศที่มีความเหมาะสม โดยมีขั้นตอนเป็น 5L5R มีรายละเอียดดังนี้

- 5 L ได้แก่ 1) การเรียนรู้ในการตั้งคำถาม (Learning to Question) 2) การเรียนรู้ด้วยการแสวงหาความรู้ (Learning to Search) 3) การเรียนรู้ด้วยการสรุปองค์ความรู้ (Learning to Construct) 4) การเรียนรู้และมีทักษะในการสื่อสาร (Learning to Communicate) และ 5) การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม (Learning to Serve)

5 R ได้แก่ 1) การทบทวน (Reviewing) 2) การค้นคว้าข้อมูล (Researching) 3) การปฏิบัติตามเป้าหมาย (Rendering) 4) การสร้างขวัญและกำลังใจ (Reinforcing) และ 5) การสะท้อนผลในการสอน (Reflecting)

คุณภาพการพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบวิจัยเชิงร่วมมือ CRBL ในการสร้างเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ Project and Service Based Learning ที่เน้นความเป็นพลโลกของผู้เรียน ดังแสดงในตาราง 4.1

ตาราง 1 ค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I) การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบวิจัยเชิงร่วมมือ CRBL ในการสร้างเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ Project and Service Based Learning ที่เน้นความเป็นพลโลกของผู้เรียน

จำนวน	คะแนนเต็ม	คะแนนรวมก่อนพัฒนา	คะแนนรวมหลังพัฒนา	ค่าดัชนีประสิทธิผล E.I
118	335	16,717	37,830	0.93

จากตาราง 1 การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบวิจัยเชิงร่วมมือ CRBL ในการสร้างเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ Project and Service Based Learning ที่เน้นความเป็นพลโลกของผู้เรียนพบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I) 0.93 หมายความว่า ครูที่ได้รับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ Project and Service Based Learning

ที่เน้นความเป็นพลโลกของผู้เรียน มีทักษะการจัดการเรียนรู้เพิ่มสูงขึ้น ร้อยละ 93.00

2. ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศแบบวิจัยเชิงร่วมมือ CRBL ในการสร้างเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ Project and Service Based Learning ที่เน้นความเป็นพลโลกของผู้เรียน

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพการประเมินการใช้รูปแบบการนิเทศแบบวิจัยเชิงร่วมมือ CRBL ในการสร้างเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ Project and Service Based Learning ที่เน้นความเป็นพลโลกของผู้เรียน

รายการประเมิน	\bar{X}	S	ระดับคุณภาพ
ด้านการสำรวจปัญหา (Survey)	4.62	0.35	มากที่สุด
ด้านการอบรมพัฒนา (Seminar)	4.59	0.35	มากที่สุด
ด้านการนำเสนอผลงาน (Symposium)	4.57	0.39	มากที่สุด
ด้านการนิเทศติดตาม (Supervision)	4.59	0.34	มากที่สุด
ด้านการบริการสังคม (Service)	4.56	0.37	มากที่สุด
รวมทุกด้าน	4.59	0.34	มากที่สุด

จากตาราง 2 การประเมินการใช้รูปแบบการนิเทศแบบวิจัยเชิงร่วมมือ CRBL ในการสร้างเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ Project and Service Based Learning ที่เน้นความเป็นพลโลกของ

ผู้เรียน พบว่า ภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.59$) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปและอภิปรายผล

ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบวิจัยเชิงร่วมมือ CRBL ในการสร้างเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ Project and Service Based Learning ที่เน้นความเป็นพลโลกของผู้เรียน จากผลการวิเคราะห์ พบว่า

1. ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบวิจัยเชิงร่วมมือ CRBL ในการสร้างเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ Project and Service Based Learning ที่เน้นความเป็นพลโลกของผู้เรียน พบว่า ได้รูปแบบการนิเทศที่มีความเหมาะสม โดยมีขั้นตอนเป็น 5L5R ค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I) เท่ากับ 0.93 หมายความว่า ครูที่ได้รับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ Project and Service Based Learning ที่เน้นความเป็นพลโลกของผู้เรียน มีทักษะการจัดการเรียนรู้เพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 93.00 แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการนิเทศแบบวิจัยเชิงร่วมมือ CRBL ส่งผลให้ครูผู้สอนมีกระบวนการในการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ในการตั้งคำถาม การเรียนรู้ด้วยการแสวงหาความรู้ การเรียนรู้ด้วยการสรุปองค์ความรู้ การเรียนรู้และมีทักษะในการสื่อสาร และ การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม นอกจากนี้ในกระบวนการนิเทศผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศมีกระบวนการที่สามารถร่วมกันทบทวนค้นคว้าข้อมูล ปฏิบัติตามเป้าหมาย สร้างขวัญและกำลังใจ และร่วมกันสะท้อนผลในการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสำเร็จ ยุธชัย และคณะ (2560) ที่กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญของการนิเทศการศึกษา ได้แก่ การวางแผนการนิเทศ การให้ความรู้ความเข้าใจในการทำงาน การลงมือปฏิบัติงาน การสร้างเสริมกำลังใจ และการประเมินผลการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 (2562: 10) และอามีเนาะ สาเล็ง (2562: 30) ที่ได้เสนอไว้ว่า

การนิเทศแบบร่วมพัฒนา (Cooperative Development Supervision) การนิเทศแบบร่วมพัฒนา คือ ปฏิสัมพันธ์ทางการนิเทศระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา คณาจารย์และครู ในกระบวนการนิเทศการศึกษาที่มุ่งแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ โดยใช้เทคนิคการนิเทศการสอนเป็นปัจจัยหลัก บนพื้นฐานของสัมพันธภาพแห่งการร่วมคิด ร่วมทำ ฟังพา ช่วยเหลือ ยอมรับซึ่งกันและกัน ให้เกียรติและจริงจังต่อกันระหว่างผู้นิเทศ ผู้สอนและ คู่สัญญา เพื่อร่วมกันพัฒนาทักษะวิชาชีพ อันจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. ภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบวิจัยเชิงร่วมมือ CRBL ในการสร้างเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ Project and Service Based Learning ที่เน้นความเป็นพลโลกของผู้เรียน มีความสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาเพื่อสร้างคุณภาพผู้เรียนให้เป็นพลเมืองโลกที่ดีมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และสามารถนำความรู้สู่การปฏิบัติได้ ครูมีความรู้ความเข้าใจมีทักษะกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ PSBL ที่เน้นความเป็นพลเมืองโลกของนักเรียน ผู้บริหารมีแนวทางในการการนิเทศการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการ PSBL และสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการ PSBL สอดคล้องกับประสาธน์เนื่องเฉลิม (2558) ที่กล่าวว่าวิธีการเหล่านี้จะช่วยวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ได้ดี และบ่งชี้ความสัมพันธ์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตั้งแต่ขั้นการเตรียมตัว การลงมือปฏิบัติ และนำมาสู่ การสะท้อนผล การเรียนรู้โดยการบริการสังคมเชื่อมโยงประสานสัมพันธ์ระหว่าง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษา ชุมชน และผลผลิตจาก

การเรียนรู้โดย การบริการสังคม ก่อให้เกิดนวัตกรรม การทำงานแบบมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วม รับผิดชอบ และร่วมภาคภูมิใจ จนทำให้เกิดการ ถอดบทเรียนที่มีคุณค่าต่อการเป็นพลเมือง เป็น ประโยชน์อย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการ เรียนรู้ของครู ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และ บูรณาการในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมคุณภาพ ผู้เรียน รวมทั้งผู้บริหารสามารถนำไปใช้ในการนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัย ไปใช้

1.1 ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ควรเตรียม แผนการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน เพื่อให้เข้าใจ และสามารถปฏิบัติเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ นิเทศติดตามได้อย่างมีส่วนร่วมโดยใช้กระบวนการ วิจัยเป็นฐาน

1.2 ควรให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ร่วมกันทำข้อตกลง และเข้าใจบทบาทของตนเอง ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ ทั้งนี้เพื่อสร้างความมั่นใจ สร้างความตระหนัก มีการเสริมพลังอำนาจ ด้วย กระบวนการสังคมแห่งการยอมรับ เพื่อสร้าง คุณค่าและคุณภาพของการจัดการเรียนรู้ผู้เรียน ให้มีความเป็นพลโลก

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการเปรียบเทียบรูปแบบการ นิเทศวิจัยเชิงร่วมมือ CRBL ร่วมกับการนิเทศใน รูปแบบอื่นๆ เช่น การนิเทศแบบชี้แนะ เป็นต้น

2.2 ควรทำการวิจัยรูปแบบการนิเทศวิจัย เชิงร่วมมือ CRBL กับการพัฒนาการจัดการเรียน รู้ในรูปแบบอื่นๆ เช่น การจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏ การณ์เป็นฐาน (Phenomenal based learning: PhBL) เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ประสาธ เนืองเฉลิม. (2558). การเรียนรู้โดยการบริการสังคม Service Learning. *วารสารวิชาการ แพร่วาทพหิสนธิ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์*, 2(1), 9-18.
- มุกดา เลขะวิวัฒน์. (2563). *ตกลึกความคิดชีวิตศึกษานิตศการ 30 ปี จากหลักการ ทฤษฎี สู่วิถีปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: หจก. เลิศไพศาลการพิมพ์.
- วงเดือน สุวรรณสิริ. (2562). เป้าหมายโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs). *วารสารวิชาการ*, 22(2), 3-12.
- วิจารณ์ พานิช. (2560). *การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: บริษัท ชัน แพคเกจจิง (2014) จำกัด.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2562). *ทฤษฎีการประเมิน*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2. (2562). *แผนการนิเทศการศึกษารูปแบบบูรณาการโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา*. กลุ่มงานนิเทศ ติดตาม และประเมิน ผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน*. หน่วยงานนิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *ก้าวแรกของการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน Project-Based Learning (PBL)*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *ศาสตร์และศิลป์ในการนิเทศการศึกษา*. หน่วยงานนิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- ลำเร็จ ยูรชัย และคณะ. (2560). *การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, 7 (ฉบับพิเศษ)*.
- อามีเนาะ สาเล็ง. (2562). *การนิเทศแบบร่วมพัฒนาของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3*. สารนิพนธ์หลักสูตร ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.